

Journal of Education Graduate Studies Research, KKU.

<https://www.tci-thaijo.org/index.php/EDGKKUJ>

การพัฒนารายวิชานิทานพื้นบ้านอาเซียน (ท30228) โดยใช้กรอบแนวคิดมิติทางวัฒนธรรม
ของ Moran สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนศรีอยุธยา ในพระอุปถัมภ์
สมเด็จพระเจ้าภคินีเธอ เจ้าฟ้าเพชรรัตนราชสุดา สิริโสภาพัณณวดี

Development of ASEAN Folktales Course (TH30228) Using Moran's Theoretical
Framework in Culture Dimensions for Mathayomsuksa IV Students, Sriayudhya
School under The Royal Patronage of H.R.H. Bejaratanarajasuda

อุรุพงษ์ บุญญาผลา^{1*} อุดมลักษณ์ กุลศรีโรจน์² และ ศิริรัตน์ ศรีสอาด³

Urupong Boonyaphala^{1*} Udumluk Koolsriroj² and Sirirat Srisa-ard³

¹นิสิตปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Master of Education Program in Curriculum and Instruction, Faculty of Education, Kasetsart University

²อาจารย์, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Lecturer, Curriculum and Instruction Program, Faculty of Education, Kasetsart University

³อาจารย์, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Lecturer, Curriculum and Instruction Program, Faculty of Education, Kasetsart University

Received: November 13, 2018 Accepted: March 7, 2019 Online Published: March 29, 2019

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารายวิชานิทานพื้นบ้านอาเซียน (ท30228) โดยใช้กรอบแนวคิดมิติทางวัฒนธรรมของ Moran สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนศรีอยุธยา ในพระอุปถัมภ์สมเด็จพระเจ้าภคินีเธอ เจ้าฟ้าเพชรรัตนราชสุดา สิริโสภาพัณณวดี มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารายวิชานิทานพื้นบ้านอาเซียน (ท30228) โดยใช้กรอบแนวคิดมิติทางวัฒนธรรมของ Moran และศึกษาผลการใช้รายวิชาดังกล่าว กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนศรีอยุธยา ในพระอุปถัมภ์ฯ จำนวน 40 คน เครื่องมือในการวิจัย คือ แบบประเมินรายวิชานิทานพื้นบ้านอาเซียน (ท30228) แบบวัดความเข้าใจวัฒนธรรมจากนิทานพื้นบ้านอาเซียน และแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อรายวิชา วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่ามัธยเลขคณิต (\bar{x}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าร้อยละ

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ 1) รายวิชานิทานพื้นบ้านอาเซียน (ท30228) โดยใช้กรอบแนวคิดมิติทางวัฒนธรรมของ Moran ที่พัฒนาขึ้น ประกอบด้วยหน่วยการเรียนรู้ 4 หน่วย ได้แก่ เปิดประตูสู่อาเซียน ความรู้พื้นฐานนิทานอาเซียน นิทานพื้นบ้านอาเซียน: คันฉ่องส่องวัฒนธรรม และปริทัศน์วัฒนธรรมจากนิทานพื้นบ้านอาเซียน มีคุณภาพอยู่ในระดับดีมากที่สุด 2) ผลการใช้รายวิชาดังกล่าวพบว่า คะแนนเฉลี่ยความเข้าใจวัฒนธรรมจากนิทานพื้นบ้านอาเซียนของกลุ่มตัวอย่างอยู่ในระดับดี คิดเป็นร้อยละ 70.42 ส่วนความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อรายวิชา อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ทั้งด้านจุดประสงค์การเรียนรู้ การจัดประสบการณ์ การเรียนรู้ และการประเมินผล

คำสำคัญ: การพัฒนารายวิชา, นิทานพื้นบ้านอาเซียน, กรอบแนวคิดมิติทางวัฒนธรรมของ Moran, ความเข้าใจวัฒนธรรม

* Corresponding author Mobile: 093-795-5516

E-mail address: sorduang.boon@gmail.com

Abstract

The purpose of this research was to develop the ASEAN folktales course (TH30228) by using Moran's theoretical framework in culture dimensions and study the result of its implementation. The samples were 40 Mathayomsuksa IV (tenth grade) room 2 students in a semester 1 academic year 2018 at Sri Ayudhya School under the Royal Patronage of H.R.H. Princess Bejaratanarajsuda in Bangkok. The instruments for research were the assessment form of ASEAN folktales course (TH30228), the questionnaires of cultural understanding from ASEAN folktales and students' opinion towards the course. However, these collected data were analyzed by arithmetic means, standard deviation and percentage.

The result showed that the development of ASEAN folktales course (TH30228) using Moran's theoretical framework in culture dimensions which consist of 4 units of learning: Open the Door to ASEAN, Fundamental of ASEAN Folktales, ASEAN Folktales: A Mirror to Culture and Review of Culture from ASEAN Folktales had very high quality. Furthermore, the result of its implementation indicated that the average score of samples' cultural understanding was in a good level at 70.42 percent. Besides, the students' opinion towards this course was in a high agreement on learning objectives, learning experiences and evaluation.

Keywords: Course Development, ASEAN Folktales, Moran's Theoretical Framework in Culture Dimensions, Cultural Understanding

บทนำ

อาเซียนเป็นภูมิภาคที่มีการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็วและเป็นตัวอย่างของการรวมตัวของกลุ่มประเทศที่มีพลังต่อรองในเวทีการเมืองและเศรษฐกิจระหว่างประเทศ ความก้าวหน้าของอาเซียนมีปัจจัยจากความไว้วางใจซึ่งกันและกันระหว่างรัฐสมาชิก อันก่อให้เกิดบรรยากาศที่สร้างสรรค์และเอื้อต่อความร่วมมือระหว่างกัน ทำให้สถานการณ์ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ได้เปลี่ยนผ่านจากสภาวะแห่งความตึงเครียดและการเผชิญหน้าในยุคสงครามเย็นมาสู่ความมีเสถียรภาพ ความมั่นคง และความร่วมมืออย่างใกล้ชิดในปัจจุบัน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554)

การก่อตั้งประชาคมอาเซียนส่งผลกระทบต่อการจัดการศึกษาของประเทศไทยหลายประการ หากนักการศึกษา นักวิชาการ และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา มิได้ศึกษาผลกระทบที่จะเกิดขึ้น อาจทำให้ประเทศไทยเสียโอกาสและประโยชน์ของชาติ การจัดการศึกษาไทยจึงต้องเร่งพัฒนาหลายด้าน โดยเฉพาะการพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กไทยสู่ประชาคมอาเซียนจำเป็นต้องกำหนดเป้าหมายและเร่งขับเคลื่อนให้ประสบผลสำเร็จโดยเร็วที่สุด เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

โรงเรียนศรีอยุธยา ในพระอุปถัมภ์ฯ เล็งเห็นความสำคัญของการพัฒนาเด็กไทยสู่ประชาคมอาเซียน จึงได้กำหนดนโยบายเพื่อส่งเสริมให้มีการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน โดยมอบหมายให้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้จัดกิจกรรมการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนในหลักสูตรสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของภาณุวัฒน์ บุญพระธรรม และ นิลมณี พิทักษ์ (2558) ที่ได้ศึกษาการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดมหาสารคาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ มีการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่เน้นอาเซียน โดยกำหนดนโยบายและแผนงานที่ชัดเจนตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการมีการแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่เน้นอาเซียน และจัดทำรายวิชาเพิ่มเติมที่เน้นอาเซียน

เมื่อพิจารณาหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนศรีอยุธยา ในพระอุปถัมภ์ฯ แล้วยังไม่พบรายวิชาที่เกี่ยวกับภาษาและวรรณกรรมอาเซียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยจึงได้จัดประชุมเพื่อหาแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยสู่ประชาคมอาเซียน โดยที่ประชุมได้เสนอให้มีการจัดทำรายวิชาภาษาไทยเพิ่มเติม ที่มีสาระการเรียนรู้เกี่ยวกับวรรณกรรมอาเซียน ซึ่งเป็น สาระการเรียนรู้ที่ระบุไว้ในตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางต้องรู้และควรรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 อย่างไรก็ตาม วรรณกรรมอาเซียนมีขอบเขตกว้างมาก จึงกำหนด

ประเภทของวรรณกรรม โดยระบุเป็นประเภทนิทานพื้นบ้าน เนื่องจากนิทานเป็นผลิตภัณฑ์ที่เกิดจากจินตนาการอันสร้างสรรค์ของมนุษย์ มนุษย์แต่ละชาติ แต่ละภาษา แต่ละเผ่าพันธุ์ ต่างก็มีนิทานของตน และถ่ายทอดเรื่องราวตามความคิดและจินตนาการที่หลากหลายแตกต่างกันจึงมีลักษณะที่เป็นสากลและลักษณะเฉพาะทางวัฒนธรรม การศึกษานิทานบางเรื่องหรือบางกลุ่มจึงสามารถแสดงให้เห็นลักษณะเฉพาะทางวัฒนธรรมของ กลุ่มชนเจ้าของนิทาน (วัชรภรณ์ ดิษฐบ้าน, 2546) การศึกษานิทานพื้นบ้านอาเซียน จึงช่วยสะท้อนให้เห็นความหลากหลายและรกร่วมทางวัฒนธรรม และเสริมสร้างความเข้าใจความคิดเชิงวัฒนธรรม ซึ่งเป็นลักษณะร่วมของพลเมืองอาเซียนได้

ผู้วิจัยได้รับมอบหมายให้เป็นผู้พัฒนารายวิชานิทานพื้นบ้านอาเซียน และเป็นผู้สอนรายวิชานี้เห็นว่า รายวิชานิทานพื้นบ้านอาเซียนที่จะพัฒนาขึ้น แม้จะเป็นรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทย ก็ไม่ควรมุ่งเน้นให้นักเรียนเรียนรู้นิทานพื้นบ้านแบบวรรณคดี เมื่อศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารายวิชานิทานพื้นบ้านหรือรายวิชาที่มีลักษณะใกล้เคียงกันพบว่า รายวิชานิทานพื้นบ้านที่พัฒนาขึ้น ส่วนใหญ่จัดการเรียนรู้นิทานพื้นบ้านแบบวรรณคดี (กฤษกริภา สุมนพันธุ์, 2547; สิริวรรณ คุ่มบ้าน, 2550 และ รุ่งอรุณ หัสชู, 2553) ซึ่งมุ่งเน้นให้นักเรียนวิเคราะห์วิจารณ์ตัวบท (text) เท่านั้น ผู้วิจัยเห็นว่า การศึกษานิทานพื้นบ้านนั้นยังมีอีกหลายแนวทาง จึงสนใจการพัฒนารายวิชานิทานพื้นบ้านที่เน้นให้นักเรียนได้ศึกษาวิเคราะห์วัฒนธรรม เพราะวัฒนธรรมแต่ละท้องถิ่นจะสะท้อนอยู่ในนิทานท้องถิ่นนั้น ซึ่งจะช่วยให้นักเรียนเข้าใจวัฒนธรรมที่ปรากฏในนิทานแต่ละเรื่องมากขึ้น เมื่อนักเรียนศึกษานิทานพื้นบ้านอาเซียนก็จะทำให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมอาเซียน ทั้งยังเป็นการพัฒนาความเข้าใจด้านสภาพสังคม วัฒนธรรมร่วม และการยอมรับความหลากหลายของวัฒนธรรมอาเซียนด้วย

ผู้วิจัยเห็นว่า นิทานพื้นบ้านอาเซียนสามารถใช้เป็นสื่อในการเรียนรู้วัฒนธรรมได้โดยการจัดการเรียนรู้ให้นักเรียนได้ศึกษาวิเคราะห์วัฒนธรรมในนิทานพื้นบ้าน จึงสนใจนำกรอบแนวคิดมิติทางวัฒนธรรมของ Moran มาใช้ในการจัดการเรียนรู้นิทานพื้นบ้านอาเซียน เพราะ เป็นกรอบแนวคิดที่เป็นสากลและทันสมัย Moran (2001) แบ่งวัฒนธรรมออกเป็น 5 มิติ ได้แก่ 1) มิติด้านผลิตภัณฑ์ (Products) คือ สิ่งที่บุคคลในวัฒนธรรมสร้างขึ้นหรือรับมา เช่น เครื่องมือ เสื้อผ้า งานเขียน สิ่งปลูกสร้าง ภาษาพูด ภาษาเขียน ดนตรี และเพลง เป็นต้น 2) มิติด้านวิถีปฏิบัติ (Practices) คือ การประพฤติปฏิบัติของบุคคลในแต่ละวัฒนธรรม เช่น การใช้ภาษารูปแบบต่าง ๆ ในการสื่อสาร การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นในสังคม การดำเนินชีวิตประจำวัน เป็นต้น 3) มิติด้านมุมมอง (Perspective) คือ ความเข้าใจ ความเชื่อ ค่านิยม และทัศนคติ และเป็นแนวทางให้คนหรือกลุ่มชนปฏิบัติตามครรลองวัฒนธรรม 4) มิติด้านชุมชน (Communities) หมายถึง บริบทของแต่ละสังคมที่กลุ่มชน มีวัฒนธรรมร่วมกัน เช่น วัฒนธรรมประจำชาติ ศาสนา เพศ เชื้อชาติ ศาสนา เป็นต้น และ 5) มิติด้านบุคคล (Persons) หมายถึง อัตลักษณ์ของแต่ละบุคคลในวัฒนธรรม ซึ่งแต่ละบุคคลมีส่วนที่เชื่อมโยงและแตกต่างจากบุคคลอื่นในสังคม โดยอัตลักษณ์นั้นจะแสดงออกผ่านการดำเนินชีวิต

ดังนั้น กรอบแนวคิดมิติทางวัฒนธรรมของ Moran จึงสามารถนำมาใช้วิเคราะห์วัฒนธรรมในนิทานพื้นบ้านอาเซียนได้ โดยกำหนดให้เรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เพราะมีความเหมาะสมกับวัยและวุฒิภาวะของนักเรียน และการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา เนื่องจากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เป็นระดับชั้นแรกในช่วงชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งสามารถปรับปรุงหลักสูตรและดำเนินการได้ทันที เพื่อให้สอดคล้องกับการพัฒนา การจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนในปัจจุบัน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนารายวิชานิทานพื้นบ้านอาเซียน (ท30228) โดยใช้กรอบแนวคิดมิติทางวัฒนธรรมของ Moran
2. เพื่อศึกษาผลการใช้รายวิชานิทานพื้นบ้านอาเซียน (ท30228) โดยใช้กรอบแนวคิดมิติทางวัฒนธรรมของ Moran

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากร

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนศรีอยุธยา ในพระอุปถัมภ์ฯ เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 ที่เรียนรายวิชานิทานพื้นบ้านอาเซียน (ท30228) จำนวน 6 ห้องเรียน จำนวนนักเรียนทั้งหมด 252 คน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/2 โรงเรียนศรีอยุธยา ในพระอุปถัมภ์ฯ ที่เรียนรายวิชา นิทานพื้นบ้านอาเซียน (ท30228) ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 40 คน โดยผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) เนื่องจากสถานศึกษาแห่งนี้จัดห้องเรียนแบบคละความสามารถ ทำให้กลุ่มตัวอย่าง มีความหลากหลาย นักเรียนแต่ละห้องจึงมีความรู้ความสามารถใกล้เคียงกัน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแบ่งเป็น 2 ระยะ คือ

ระยะที่ 1 การพัฒนารายวิชา และระยะที่ 2 การศึกษาผลการใช้รายวิชา

3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ระยะที่ 1 คือ แบบประเมินรายวิชานิทานพื้นบ้านอาเซียน (ท30228) สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิด้านการสอนภาษาไทย ใช้ในการประเมินคุณภาพรายวิชา จำนวน 30 ข้อ ซึ่งมีความสอดคล้องตามเกณฑ์ที่กำหนด โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (Item Objective Congruence: IOC) อยู่ระหว่าง .67-1

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ระยะที่ 2 มี 2 ชนิด ดังนี้

1) แบบวัดความเข้าใจวัฒนธรรมจากนิทานพื้นบ้านอาเซียน เป็นแบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือกจำนวน 30 ข้อ มีค่าความเที่ยงทั้งฉบับเท่ากับ .97 ค่าความยากง่ายรายข้ออยู่ระหว่าง .30-.80 และค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .21-1 ผลการตรวจสอบคุณภาพพบว่า ข้อสอบทุกข้อมีคุณภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด

2) แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อรายวิชานิทานพื้นบ้านอาเซียน (ท30228) จำนวน 20 ข้อ มีคุณภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (Item Objective Congruence: IOC) อยู่ระหว่าง .67-1

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ส่งหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เพื่อขอความร่วมมือในการดำเนินการวิจัยจากผู้อำนวยการโรงเรียนศรีอยุธยา ในพระอุปถัมภ์ฯ ในการนี้ ผู้อำนวยการโรงเรียนได้อนุญาตให้ดำเนินการวิจัยได้

4.2 จัดกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชานิทานพื้นบ้านอาเซียน (ท30228) ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ตั้งแต่วันที่ 16 พฤษภาคม ถึง 26 กันยายน 2561 จำนวน 20 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 1 ชั่วโมง รวมเวลาทั้งหมดในการจัดการเรียนรู้ 20 ชั่วโมง

4.3 วัดความเข้าใจวัฒนธรรมจากนิทานพื้นบ้านอาเซียนของกลุ่มตัวอย่างหลังการทดลอง (Post-test) เมื่อวันที่ 26 กันยายน 2561 โดยใช้แบบวัดความเข้าใจวัฒนธรรมจากนิทานพื้นบ้านอาเซียน ใช้เวลา 30 นาที

4.4 สอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อรายวิชานิทานพื้นบ้านอาเซียน (ท30228) โดยให้นักเรียน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามความคิดเห็นเพื่อนำข้อมูลไปใช้ในการอภิปรายผล

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

5.1 การประเมินคุณภาพรายวิชา โดยคำนวณหาค่ามัธยเลขคณิต (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลความหมายค่าเฉลี่ยคุณภาพของรายวิชาดังกล่าว แล้วนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

5.2 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบวัดความเข้าใจวัฒนธรรมจากนิทานพื้นบ้านอาเซียน ผู้วิจัยนำคะแนนความเข้าใจวัฒนธรรมจากนิทานพื้นบ้านอาเซียนของนักเรียนรายบุคคลมาคำนวณหาค่ามัธยเลขคณิต (\bar{X}) ค่าร้อยละ และ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยประเมินตามเกณฑ์การตัดสินผ่านที่ร้อยละ 50 แล้วนำเสนอผล การวิเคราะห์ข้อมูล

5.3 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามความคิดเห็น ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยการนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามความคิดเห็นมาคำนวณหาค่ามัธยเลขคณิต (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลความหมายค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อรายวิชาดังกล่าว แล้วนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สรุปและอภิปรายผล

1. สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการวิจัยการพัฒนารายวิชานิทานพื้นบ้านอาเซียน (ท30228)

ผู้วิจัยได้ดำเนินการพัฒนารายวิชานิทานพื้นบ้านอาเซียน (ท30228) ซึ่งประกอบด้วย 1) จุดมุ่งหมายของรายวิชา 2) คำอธิบายรายวิชา 3) โครงสร้างรายเวลา 4) กิจกรรมการเรียนรู้และสื่อ/แหล่งการเรียนรู้ 5) การประเมินผล และ 6) หน่วยการเรียนรู้

ทั้งนี้ ผู้ทรงคุณวุฒิได้ประเมินคุณภาพรายวิชานิทานพื้นบ้านอาเซียน (ท30228) โดยใช้แบบประเมินรายวิชานิทานพื้นบ้านอาเซียน (ท30228) ซึ่งพัฒนาขึ้น ตามองค์ประกอบของรายวิชาโดยปรับจากแนวคิดของ พิมพันธ์ เดชะคุปต์ และ เพียว ยินดีสุข (2560) ซึ่งมีรายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการประเมินคุณภาพรายวิชา ท30228 นิทานพื้นบ้านอาเซียน โดยผู้ทรงคุณวุฒิ

ที่	องค์ประกอบ	คะแนนเฉลี่ย		แปลผล
		\bar{x}	S.D.	
1	จุดมุ่งหมายของรายวิชา	4.78	0.33	ดีมากที่สุด
2	คำอธิบายรายวิชา	4.92	0.29	ดีมากที่สุด
3	โครงสร้างรายวิชา	4.67	0.41	ดีมากที่สุด
4	กิจกรรมการเรียนรู้และสื่อ/แหล่งการเรียนรู้	4.78	0.32	ดีมากที่สุด
5	การประเมินผล	4.60	0.32	ดีมากที่สุด
6	หน่วยการเรียนรู้	4.70	0.28	ดีมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ยรวม		4.74	0.05	ดีมากที่สุด

ผลการประเมินคุณภาพรายวิชานิทานพื้นบ้านอาเซียน (ท30228) ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นข้างต้น พบว่ารายวิชาดังกล่าว อยู่ในเกณฑ์ระดับดีมากที่สุด ($\bar{X} = 4.74$, S.D. = 0.05)

ตอนที่ 2 ผลการวิจัยการศึกษาผลการใช้รายวิชา

ผู้วิจัยได้ศึกษาผลการใช้รายวิชาที่พัฒนาขึ้น โดยการวัดความเข้าใจวัฒนธรรมจากนิทานพื้นบ้านอาเซียน และการสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อรายวิชานิทานพื้นบ้านอาเซียน (ท30228) หลังจากการทดลองใช้ รายละเอียดมีดังต่อไปนี้

1) ผลการวิเคราะห์ความเข้าใจวัฒนธรรมจากนิทานพื้นบ้านอาเซียน

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวัดความเข้าใจวัฒนธรรมจากนิทานพื้นบ้านอาเซียนของกลุ่มตัวอย่างพบว่า นักเรียนมีคะแนนความเข้าใจวัฒนธรรมจากนิทานพื้นบ้านอาเซียนเฉลี่ย เท่ากับ 21.13 คะแนน จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 70.42 ระดับความเข้าใจวัฒนธรรมอยู่ในระดับดี นักเรียนที่ได้คะแนนสูงสุด คือ 26 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 86.67 จำนวน 1 คน และนักเรียนที่ได้คะแนนต่ำสุด 15 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 50.00 จำนวน 1 คน นักเรียนผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำ จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 100 มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 2.39 สรุปผลการวิเคราะห์ความเข้าใจวัฒนธรรมจากนิทานพื้นบ้านอาเซียนได้ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 สรุปผลการวิเคราะห์ความเข้าใจวัฒนธรรมจากนิทานพื้นบ้านอาเซียน

	คะแนนเต็ม (30 คะแนน)	ร้อยละ	ระดับความเข้าใจวัฒนธรรม
คะแนนสูงสุด	26.00	86.67	ดีเยี่ยม
คะแนนต่ำสุด	15.00	50.00	ผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำ
คะแนนเฉลี่ย	21.13	70.42	ดี

2) ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อรายวิชานิทานพื้นบ้านอาเซียน (ท30228)

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อรายวิชานิทานพื้นบ้านอาเซียน (ท30228) ของกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ หลังการทดลองใช้รายวิชา โดยใช้แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อรายวิชานิทานพื้นบ้านอาเซียน (ท30228) ที่พัฒนาขึ้นตามไตรยางค์การศึกษา (Educational Trilogy) ซึ่งประกอบด้วยจุดประสงค์การเรียนรู้ (learning objectives) การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ (learning experiences) และการประเมินผล (evaluation) โดยมีรายละเอียดดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อรายวิชานิทานพื้นบ้านอาเซียน (ท30228)

ที่	องค์ประกอบ	คะแนนเฉลี่ย		แปลผล
		\bar{x}	S.D.	
1	จุดประสงค์การเรียนรู้	4.39	0.08	เห็นด้วยมาก
2	การจัดประสบการณ์การเรียนรู้	4.44	0.11	เห็นด้วยมาก
3	การประเมินผล	4.49	0.00	เห็นด้วยมาก
	คะแนนเฉลี่ยรวม	4.44	0.05	เห็นด้วยมาก

ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อรายวิชานิทานพื้นบ้านอาเซียน (ท30228) อยู่ในระดับ เห็นด้วยมาก ทั้งด้านจุดประสงค์การเรียนรู้ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และการประเมินผล ($\bar{X} = 4.44$, S.D. = 0.05)

2. อภิปรายผลการวิจัย

2.1 ผลการวิจัยการพัฒนารายวิชานิทานพื้นบ้านอาเซียน (ท30228)

ผลการวิจัยจำแนกตามองค์ประกอบของรายวิชา โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) จุดมุ่งหมายของรายวิชา

ผลการประเมินด้านจุดมุ่งหมายของรายวิชา นิทานพื้นบ้านอาเซียน (ท30228) พบว่าอยู่ในเกณฑ์ระดับดีมากที่สุด ส่วนหนึ่งอาจเกิดจากผู้วิจัยกำหนดจุดมุ่งหมายของรายวิชาได้สอดคล้องกับคุณลักษณะเด็กไทยในประชาคมอาเซียน ตามที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554) ได้กำหนดไว้ทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ ทักษะ/กระบวนการ และเจตคติ จุดมุ่งหมายของรายวิชาที่พัฒนาขึ้นมี 4 ข้อ ได้แก่ 1) ส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้นิทานพื้นบ้านอาเซียน อันเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่ทรงคุณค่า 2) พัฒนาความเข้าใจวัฒนธรรมอาเซียนของนักเรียนโดยใช้นิทานพื้นบ้าน 3) ปลุกฝังเจตคติให้นักเรียนมีความภูมิใจและตระหนักในความเป็นอาเซียน และ 4) เสริมสร้างให้นักเรียนเคารพและยอมรับความหลากหลายทางวัฒนธรรม และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในประชาคมอาเซียนได้อย่างสันติสุข

2) คำอธิบายรายวิชา

ผลการประเมินด้านคำอธิบายรายวิชา นิทานพื้นบ้านอาเซียน (ท30228) พบว่าอยู่ในเกณฑ์ระดับ ดีมากที่สุด อาจเป็นเพราะผู้วิจัยได้จัดทำคำอธิบายรายวิชา ครบถ้วนทุกองค์ประกอบ และเลือกใช้รูปแบบของคำอธิบายรายวิชาได้เหมาะสม ดังที่ ทศนีย์ เศรษฐพงษ์ (2560) และ วัฒนาพร ระวังทุกข์ (2545) ได้นำเสนอรูปแบบการเขียนคำอธิบายรายวิชาในรูปแบบหนึ่งไว้ว่า เขียนเป็นความเรียงเสนอภาพรวมมาตรฐานการเรียนรู้และสาระการเรียนรู้ทั้ง 3 ด้าน คือ ความรู้ ทักษะ/กระบวนการ และเจตคติ โดยระบุให้ทราบถึงกระบวนการเรียนรู้หรือประสบการณ์สำคัญที่ผู้เรียนจะได้รับ คำอธิบายรายวิชาดังกล่าว มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

การศึกษาความรู้พื้นฐานวัฒนธรรมอาเซียนและความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับนิทานพื้นบ้าน การเรียนรู้วัฒนธรรม ทั้งด้านผลิตภัณฑ์ วิถีปฏิบัติ มุมมอง ชุมชน และบุคคล ผ่านนิทานพื้นบ้านอาเซียนโดยใช้ทักษะทางภาษาไทยและเทคโนโลยีสารสนเทศ การวิเคราะห์ความแตกต่างและลักษณะร่วมของวัฒนธรรมอาเซียนที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้าน เพื่อส่งเสริมความเข้าใจวัฒนธรรมอาเซียน ความภาคภูมิใจ และความตระหนักในความเป็นอาเซียน เพื่อการอยู่ร่วมกันเป็นประชาคมอย่างสันติสุข

3) โครงสร้างรายวิชา

ผลการประเมินด้านโครงสร้างรายวิชา พบว่า อยู่ในเกณฑ์ระดับดีมากที่สุด เพราะรายวิชาดังกล่าว เป็นรายวิชาเพิ่มเติม จำนวน 0.5 หน่วยกิต มีจำนวนชั่วโมงทั้งหมดเพียง 20 ชั่วโมงต่อภาคเรียนตามโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนศรีอยุธยา ในพระอุปถัมภ์ฯ

4) กิจกรรมการเรียนรู้และสื่อ/แหล่งการเรียนรู้

ผลการประเมินด้านกิจกรรมการเรียนรู้และสื่อ/แหล่งการเรียนรู้ในเกณฑ์ระดับดีมากที่สุด อาจเกิดจากปัจจัย 2 ประการ คือ ประการแรก การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ในรายวิชานี้มีเป้าหมายเพื่อพัฒนาความเข้าใจวัฒนธรรมอาเซียนจากการเรียนรู้นิทานพื้นบ้านตามกรอบแนวคิดมิติทางวัฒนธรรมของ Moran โดยกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ สอดคล้องกับแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ดังที่ Bonwell and Eison (1991) และ Limbach and Waugh (2012 อ้างใน ยงยุทธ อังคสัญลักษณ์, 2559) ได้กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้เชิงรุก เป็นกระบวนการที่เกิดจากการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เรียนรู้อย่างมีความหมาย ผ่านการปฏิบัติกิจกรรมที่หลากหลาย เพื่อพัฒนาความรู้และทักษะด้านต่าง ๆ ที่สำคัญสำหรับผู้เรียน ประการที่สอง คือ การใช้สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ ในรายวิชานี้มีความเหมาะสมกับสาระการเรียนรู้และกิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับที่ เฉลิมลาภ ทองอาจ วัชรพล วิบูลยศรีน และ สมิตรา คุณวัฒน์บัณฑิต (2554) กล่าวว่า ครูสามารถเลือกใช้สื่อการเรียนรู้โดยพิจารณาสื่อการเรียนรู้ ที่สอดคล้องกับเป้าหมายและลักษณะของกิจกรรมให้มากที่สุด โดยอาจคำนึงถึงความเหมาะสมกับบริบทของชั้นเรียน ความคุ้มค่า และความทันสมัย

5) การประเมินผล

ผลการประเมินด้านการประเมินผล พบว่า อยู่ในเกณฑ์ระดับดีมากที่สุด เนื่องจากรายวิชานิทานพื้นบ้านอาเซียน (ท30228) มีทั้งการประเมินผลการเรียนรู้ระหว่างการจัดการเรียนรู้ โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนน การประเมินการเรียนรู้ตามสภาพจริง และการประเมินผลการเรียนรู้หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบวัดความเข้าใจวัฒนธรรมจากนิทานพื้นบ้านอาเซียน สอดคล้องกับแนวทางการวัดและประเมินผลตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ดังที่สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2552) ได้อธิบายว่า การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ คือ การวัดประเมินการเรียนรู้จำแนกตามรายวิชาทั้ง 8 กลุ่ม โดยวัดตามตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ในแต่ละมาตรฐานของรายวิชาพื้นฐาน หรือตามผลการเรียนรู้ในรายวิชาเพิ่มเติม มีลักษณะเป็นการประเมินตามสภาพจริงใช้วิธีการรวบรวมข้อมูลที่หลากหลายเป็นกิจกรรมส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนรู้และประเมินระหว่างเรียน ซึ่งจะต้องให้ความสำคัญมากกว่าการประเมินสรุปผลปลายปีหรือปลายภาค

6) หน่วยการเรียนรู้

ผลการประเมินด้านหน่วยการเรียนรู้รายวิชา นิทานพื้นบ้านอาเซียน (ท30228) พบว่าอยู่ในเกณฑ์ระดับดีมากที่สุด อาจเป็นเพราะผู้วิจัยจัดทำหน่วยการเรียนรู้ที่มีองค์ประกอบสำคัญ 6 องค์ประกอบ คือ 1) ชื่อหน่วย การเรียนรู้ 2) ผลการเรียนรู้ 3) สาระสำคัญของหน่วย การเรียนรู้ 4) กิจกรรมการเรียนรู้ 5) สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ และ 6) การประเมินผลการเรียนรู้ (พรทิพย์ ศิริสมบุญณเวช, 2548; พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ และ พเยาว์ ยินดีสุข, 2560) นอกจากนี้ยังมีการเพิ่มเติมองค์ประกอบด้านคุณลักษณะ

เด็กไทยในประชาคมอาเซียน ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่เพิ่ม เข้ามาเพื่อให้การจัดการเรียนรู้แต่ละหน่วยสอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนด้วย หน่วยการเรียนรู้ที่จัดทำขึ้นเป็นหน่วยการเรียนรู้ที่เป็นประเด็น (Thematic Unit) แบ่งออกเป็น 4 หน่วย โดยแต่ละหน่วย มีรายละเอียดโดยสังเขป ดังนี้

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 “เปิดประตูสู่อาเซียน” เป็นหน่วยการเรียนรู้ที่นักเรียนจะได้ศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน เพื่อนำไปสู่ ความเข้าใจวัฒนธรรมอาเซียน สามารถวิเคราะห์วัฒนธรรมร่วมและวัฒนธรรมที่แตกต่างในอาเซียน ตามกรอบแนวคิดมิติทางวัฒนธรรมของ Moran และสร้างสรรค์ผลงาน โดยการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการนำเสนอและเผยแพร่ข้อมูล

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 “ความรู้พื้นฐานนิทานอาเซียน” เป็นหน่วยการเรียนรู้ที่ปูพื้นฐานความรู้เกี่ยวกับนิทานพื้นบ้านอาเซียน นักเรียนจะได้ศึกษาความหมาย ลักษณะ ประเภท และคุณค่าของนิทานพื้นบ้าน ทั้งยังได้ฝึกการเก็บข้อมูลภาคสนามเกี่ยวกับนิทานพื้นบ้านตามกระบวนการทางคดีขนิวิทยาด้วย

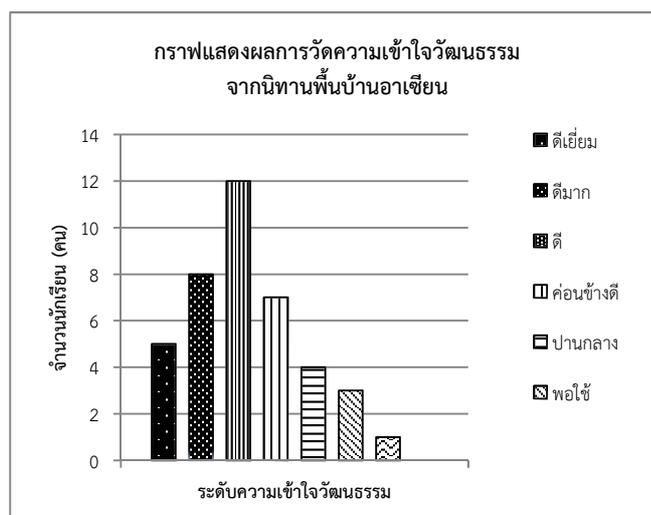
หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 “นิทานพื้นบ้านอาเซียน: ค้นถ่องส่องวัฒนธรรม” หน่วยการเรียนรู้เน้นให้นักเรียนวิเคราะห์วัฒนธรรมที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านอาเซียนโดยใช้แนวคิดมิติทางวัฒนธรรมของ Moran ซึ่งจะช่วยให้ นักเรียนเข้าใจวัฒนธรรมอาเซียนมากขึ้น นิทานพื้นบ้านอาเซียน ที่นำมาให้นักเรียนศึกษานั้นมาจากงานวิจัยของพิณพนธ์ คงวิจิตต์ (2560) ซึ่งแบ่งนิทานพื้นบ้านอาเซียนตาม กลุ่มภาษาของประเทศต่าง ๆ ในอาเซียนเป็น 4 กลุ่ม ประกอบด้วยนิทานทั้งหมด 8 เรื่อง คือ นิทานพื้นบ้านกลุ่มไท-กะได (ขุนช้างขุนแผน ท้าวสุ่งท้าวเจือง) นิทานพื้นบ้านกลุ่มจีน-ทิเบต (คนहुตึง กำเนิดฝน) นิทานพื้นบ้านกลุ่มออสโตรเอเชียติก (กำเนิดกรุงพนมเปญ แบ่งหิ้งแบ่งหีใส่) นิทานพื้นบ้านกลุ่มออสโตรนีเซียน (กระบวยใหญ่ในท้องฟ้า มาลินกุนดิง) โดยนิทานแต่ละเรื่องล้วนสะท้อนให้เห็นวัฒนธรรมของสังคมนั้น ๆ ได้เป็นอย่างดี

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 “ปริทัศน์วัฒนธรรมจากนิทานพื้นบ้านอาเซียน” เป็นหน่วยการเรียนรู้ที่สรุปองค์ความรู้และทักษะที่นักเรียนได้รับการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ 1-3 โดยนำมาสร้างสรรค์เป็นผลงาน เพื่อนำเสนอวัฒนธรรมร่วมและวัฒนธรรมที่แตกต่างของอาเซียนโดยใช้กรอบแนวคิดมิติทางวัฒนธรรมของ Moran

ผลการประเมินรายวิชานิทานพื้นบ้านอาเซียน (ท30228) ข้างต้น แสดงให้เห็นว่ารายวิชาที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น มีคุณภาพผ่านเกณฑ์ที่กำหนดอยู่ในระดับดีมากที่สุดทุกด้าน จึงกล่าวได้ว่า รายวิชานิทานพื้นบ้านอาเซียน (ท30228) ที่พัฒนาขึ้นโดยใช้กรอบแนวคิดมิติทางวัฒนธรรมของ Moran เป็นรายวิชาที่มีคุณภาพสูง สามารถนำไปใช้ใน การจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

2.2 ผลการวิจัยการศึกษาผลการใช้รายวิชา

1) ผลการวิเคราะห์ความเข้าใจวัฒนธรรมจากนิทานพื้นบ้านอาเซียน

ภาพที่ 1 กราฟแสดงผลการวัดความเข้าใจวัฒนธรรมจากนิทานพื้นบ้านอาเซียน

ภาพที่ 1 แสดงให้เห็นว่ามีนักเรียนที่มีคะแนนความเข้าใจวัฒนธรรมจากนิทานพื้นบ้านอาเซียน ระดับดีเยี่ยม จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 12.5 ระดับผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 2.5 ระดับดีขึ้นไป จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 62.5 สรุปได้ว่า นักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความเข้าใจวัฒนธรรมจากนิทานพื้นบ้านอาเซียนอยู่ในระดับดีขึ้นไป

2) ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อรายวิชานิทานพื้นบ้านอาเซียน (ท30228) สามารถอภิปรายตามองค์ประกอบด้านต่าง ๆ ได้ดังนี้

(1) จุดประสงค์การเรียนรู้

ผลการสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนด้านจุดประสงค์การเรียนรู้พบว่าอยู่ในเกณฑ์ระดับ เห็นด้วยมาก อาจเกิดจากผู้วิจัยได้แจ้งให้นักเรียนทราบถึงเป้าหมายของรายวิชา โดยระบุสิ่งที่ต้องรู้และปฏิบัติได้ อย่างชัดเจน ที่สำคัญจุดประสงค์การเรียนรู้ได้เน้นให้นักเรียนพัฒนาทั้งด้านความรู้ ทักษะ/กระบวนการ และ เจตคติ ตามคุณลักษณะเด็กไทย ในประชาคมอาเซียน ดังที่ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554) ได้กำหนดไว้ ทั้งยังเน้นให้นักเรียนพัฒนาความเป็นพลเมืองอาเซียนและได้เรียนรู้วัฒนธรรมผ่านนิทานพื้นบ้านอาเซียนอีกด้วย

(2) การจัดประสบการณ์การเรียนรู้

ผลการสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้พบว่าอยู่ในเกณฑ์ระดับเห็นด้วยมาก ส่วนหนึ่งอาจเกิดจากผู้วิจัยในฐานะผู้สอนรายวิชานิทานพื้นบ้านอาเซียน (ท30228) ได้จัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามรายวิชาที่พัฒนาขึ้น โดยแต่ละหน่วยการเรียนรู้ต่างก็มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และใช้สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายโดยเน้นนักเรียนเป็นสำคัญ

(3) การประเมินผล

ผลการสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนด้านการประเมินผลพบว่าอยู่ในเกณฑ์ระดับเห็นด้วยมาก อาจเป็นเพราะว่าผู้วิจัยได้ดำเนินการวัดและประเมินผลตามจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยเน้นการประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment) เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนให้เกิดการพัฒนาตามจุดมุ่งหมายรายวิชา ดังที่ กรมวิชาการ (2539) กล่าวว่า การประเมินตามสภาพจริงเป็นกิจกรรมที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นจากการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน และมีโอกาสสร้างความรู้ด้วยตนเอง

นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากบันทึก ผลการจัดการเรียนรู้ และข้อเสนอแนะในแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียน โดยนำมาประมวลเป็น 2 ประเด็น ดังนี้

ความคิดเห็นของครูผู้สอน

(1) เนื้อหาสาระของหน่วยการเรียนรู้ที่เป็นการศึกษาในนิทานพื้นบ้าน ควรเพิ่มเติมจำนวนนิทานพื้นบ้านในสาระการเรียนรู้ของรายวิชา เพื่อให้ให้นักเรียนได้เรียนรู้อย่างกว้างขวางมากขึ้น

(2) การออกแบบรายวิชานี้ ควรจัดเป็นรายวิชาเพิ่มเติมที่บูรณาการกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อลดความซ้ำซ้อนของเนื้อหาสาระแต่ละรายวิชา

ความคิดเห็นของนักเรียน

(1) นักเรียนมีโอกาสมือปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ และได้สร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง แต่ควรเพิ่มจำนวนชั่วโมงและจำนวนหน่วยกิตของรายวิชาให้มากกว่านี้

(2) นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และสร้างสรรค์ผลงานได้ตามความถนัดหรือความสนใจ

(3) การจัดการเรียนรู้รายวิชานิทานพื้นบ้านอาเซียน (ท30228) มุ่งเน้นให้นักเรียนมีความเข้าใจวัฒนธรรมจากนิทานพื้นบ้าน แต่ควรบูรณาการกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ

(4) สื่อ/แหล่งการเรียนรู้บนอินเทอร์เน็ต ควรเพิ่มเติมให้มากขึ้น เพื่อให้นักเรียนสามารถเข้าถึงได้ทุกที่ทุกเวลาที่ต้องการ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลข้างต้น แสดงให้เห็นว่า ครูผู้สอนและนักเรียนเห็นว่ารายวิชาดังกล่าวควรมีการเพิ่มเติมทั้งในด้านเนื้อหาสาระ สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ จำนวนชั่วโมงและจำนวนหน่วยกิต และควรจัดรายวิชานี้ ให้เป็นรายวิชาบูรณาการ จึงจะเหมาะสม ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนและเกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ**1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้**

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ แบ่งออกเป็น 2 ประเด็น ดังนี้

1.1 การพัฒนารายวิชานิทานพื้นบ้านอาเซียน (ท30228)

1) การกำหนดจุดมุ่งหมาย ผลการเรียนรู้ และการจัดกลุ่มสาระการเรียนรู้ของรายวิชา ต้องมีการจัดลำดับการเรียนรู้ (Sequence) โดยเรียงตามลำดับจากง่ายไปหายาก ตามวัย วุฒิภาวะ และพัฒนาการทางสติปัญญา เช่น การเรียงลำดับสาระการเรียนรู้ หากไม่เป็นไปตามลำดับความยากง่าย ก็อาจทำให้เกิดปัญหาในการจัดการเรียนรู้ของครู และการเรียนรู้ของนักเรียนได้

2) การจัดทำคำอธิบายรายวิชา ควรกำหนดหรือเลือกรูปแบบการเขียนคำอธิบายรายวิชาก่อน แล้วจึงเขียนเรียบเรียงให้สั้นกระชับ ครอบคลุม ชัดเจน ถูกต้องตามรูปแบบที่กำหนด และนำไปสู่การปฏิบัติจริง

3) การออกแบบหน่วยการเรียนรู้ ต้องพิจารณาจุดมุ่งหมายของรายวิชา และคำอธิบายรายวิชา ก่อน จากนั้นจึงกำหนดโครงสร้างรายวิชาแล้วออกแบบหน่วยการเรียนรู้ โดยต้องจัดทำองค์ประกอบของหน่วยการเรียนรู้แต่ละองค์ประกอบให้สอดคล้องสัมพันธ์กัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งผลการการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ และการประเมินผลการเรียนรู้ จะต้องระบุชัดเจน และสอดคล้องกันทั้งหมด ทั้งนี้ จะต้องคำนึงถึงสิ่งที่นักเรียนต้องรู้และปฏิบัติได้ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ด้วย

1.2 การนำรายวิชาไปใช้

1) ควรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เรียนนิทานพื้นบ้านเรื่องอื่น ๆ ที่นักเรียนสนใจหรือชื่นชอบ

2) ครูสามารถนำรายวิชาไปบูรณาการกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ เช่น กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เป็นต้น

3) ควรมีการวัดเจตคติของนักเรียนที่มีต่อวัฒนธรรมอาเซียน หรือคุณลักษณะเด็กไทยในประชาคมอาเซียน หลังจากการทดลองใช้รายวิชา

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการพัฒนารายวิชาเกี่ยวกับอาเซียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ เช่น กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เป็นต้น

2.2 ควรมีการพัฒนารายวิชาภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความเข้าใจวัฒนธรรมอาเซียนโดยใช้วรรณกรรมประเภทอื่น ๆ เช่น วรรณคดี วรรณกรรมซีไรต์ วรรณกรรมท้องถิ่น กวีนิพนธ์ เรื่องสั้น เป็นต้น

2.3 ควรมีการพัฒนารายวิชาภาษาไทยโดยใช้แนวคิด/ทฤษฎีอื่น ๆ เช่น แนวคิดพหุวัฒนธรรม-ศึกษา (Multicultural Education) แนวคิดสันติศึกษา (Peace Education) หรือทฤษฎีคติชนวิทยา ได้แก่ ทฤษฎีโครงสร้างนิทานของวลาดิเมียร์ พรอพพ์ (Vladimir Propp's Structural Theory of the Folktale) ทฤษฎีโครงสร้างตำนานของโคลด เลวี-สเตราส์ (The Theory of Structuralism of Claude Lévi-Strauss) ทฤษฎีการแพร่กระจายนิทานพื้นบ้าน (Dissemination of Literature Theory) เป็นต้น ทั้งนี้ ต้องคำนึงถึงความเหมาะสมกับวัยและวุฒิภาวะของนักเรียนด้วย

2.4 ควรมีการพัฒนารายวิชานิทานพื้นบ้านอาเซียนในระดับชั้นอื่น ๆ

เอกสารอ้างอิง

กฤษกรทิศา สุนนพันธ์. (2547). การพัฒนาหลักสูตรสาระการเรียนรู้ภาษาไทย รายวิชา ท422 วรรณกรรมท้องถิ่น กรุงเทพมหานคร นนทบุรี ปทุมธานี และสมุทรปราการ. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

เฉลิมลาภ ทองอาจ วัชรพล วิบูลยศรีน และ สมิตรา คุณวัฒน์บัณฑิต. (2554). โมดูล 5 การใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้. ชุดฝึกอบรมครูภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ทัศนีย์ เศรษฐพงษ์. (2560). การออกแบบและพัฒนาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.

- พรทิพย์ ศิริสมบูรณ์เวช. (2548). **วิธีวิทยาการสอนภาษาไทย**. กรุงเทพฯ: ภาควิชาหลักสูตรการสอนและเทคโนโลยีการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิมพ์พันธ์ เตชะคุปต์ และ พเยาว์ ยินดีสุข. (2560). **ทักษะ 7C ของครู 4.0**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ภาณุวัฒน์ บุญพระธรรม และ นิลมนี พิทักษ์. (2558). การศึกษาการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดมหาสารคาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26. **วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น**, 38(3), 34-42.
- ยงยุทธ อังคสัญลักษณ์. (2559). **ผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้กระบวนการ 5 ขั้น ที่มีต่อความสามารถในการคิดวิเคราะห์และทัศนคติการเรียนรู้เชิงรุกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รุ่งอรุณ หัสชู. (2553). **การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นรายวิชาเพิ่มเติม ท16201 นิทานพื้นบ้าน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดวังแก้วเวการาม อำเภอสังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วัชรภรณ์ ดิษฐปาน. (2546). **แบบเรื่องนิทานสังข์ทอง: การแพร่กระจายและความหลากหลาย**. กรุงเทพฯ: โครงการเผยแพร่ผลงานวิชาการ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วัฒนาพร ระยับทุกข์. (2545). **การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544**. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- วิชาการ, กรม. (2539). **การประเมินตามสภาพจริง**. กรุงเทพฯ: ครูสภาลาดพร้าว. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2554). **แนวทางการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน ระดับมัธยมศึกษา**. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2554). **แนวทางการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน ระดับมัธยมศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2552). **แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตร ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สิริวรรณ คุ่มบ้าน. (2550). **การพัฒนาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยเพิ่มเติม ท40207 วรรณกรรมพื้นบ้าน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาช่วงชั้นที่ 4 จังหวัดราชบุรี**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- Bonwell, C. C. and Eison, J. A. (1991). **Active Learning: Creating Excitement in the Classroom**. ASHE-ERIC Higher Education Reports No.1. Washington, D.C.
- Moran, P. R. (2001). **Teaching Culture: perspectives in practice**. Boston, Mass: Heinle & Heinle.